

Sčítanie - právo alebo povinnosť?

Sčítanie patrí medzi **najvýznamnejšie a najrozsiahléjšie štatistické zisťovania**, ktoré sa tradične v Európe, ale aj v iných krajinách sveta realizujú v desaťročných intervaloch. V roku 2011 sa sčítanie obyvateľov, domov a bytov po prvý raz uskutoční vo všetkých členských štátoch Európskej únie naraz pri využití rovnakých, respektíve porovnateľných definícií zisťovaných údajov. Z tohto dôvodu budú výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v Slovenskej republike aj **medzinárodne porovnateľné**.

Sčítanie je pre každého obyvateľa Slovenskej republiky príležitosťou, **právom** prispieť k tvorbe uceleného obrazu o demografickej a sociálnej situácii i životných podmienkach obyvateľstva Slovenskej republiky. Tento obraz je potrebné poznať o. i. preto, aby bolo možné prognózovať ďalší vývoj spoločnosti.

Na druhej strane **v sčítacích tlačivách neexistujú žiadne povinné a nepovinné otázky**, ako sa to niekedy mylne vysvetľuje. **Odpovedať na všetky otázky v sčítacích tlačivách** (A. Údaje o obyvateľovi, B. Údaje o byte, C. Údaje o dome) **je teda pre občanov Slovenskej republiky povinnosť**, ktorá im vyplýva **zo zákona** č. 263/2008 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov. "Každý, kto je povinný poskytnúť údaje ..., ich poskytne **úplne, správne, pravdivo a včas...**"

Sčítanie po prvý raz aj elektronicky

Pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 si verejnosť po prvý raz v histórii bude môcť vybrať, či sčítacie tlačivá vyplní v listinnej podobe alebo v elektronickej forme. V elektronickej forme budú k dispozícii okrem slovenčiny aj v anglickom jazyku a v jazykoch národnostných menšín (maďarskom, rómskom, rusínskom a ukrajinskom). **Elektronické sčítanie bude možné prostredníctvom špeciálnej internetovej stránky www.scitanie2011.sk, ktorú Štatistický úrad SR zriadi na tento účel. Ak sa definitívne rozhodnete vyplniť sčítacie tlačivá elektronicky, informujte o tom sčítacieho komisára.**

Sčítať sa elektronicky umožní tzv. **identifikátor**. Pôjde o **bezvýznamové, náhodne vygenerované číslo**, ktoré každej osobe doručí sčítací komisár spolu s overovacím heslom. **Elektronické sčítanie bude možné len s použitím tohto jedinečného identifikátora a overovacieho hesla**. Každá osoba bude mať k dispozícii len jeden identifikátor, s ktorým sa bude môcť právoplatne sčítať iba raz. Keďže povinnosťou sčítacieho komisára je podľa zákona **č. 263/2008 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov** (pdf - 73 kB)"... prevziať vyplnené tlačivá od obyvateľov alebo cudzincov, overiť úplnosť ich vyplnenia a odovzdať ich obci alebo príslušnému ústrednému orgánu štátnej správy ...", sčítací komisári cez pripravovaný monitorovací systém budú informovaní o počte formulárov vyplnených v elektronickej forme. **Údaje v elektronickej forme sa budú zisťovať od 21. mája do 29. mája 2011.** Kratší čas vyhradený na elektronické sčítanie súvisí so snahou zabezpečiť úplnosť sčítania na celom území Slovenskej republiky. Obyvatel'ov, ktorí sa budú chcieť sčítať elektronicky, ale nakoniec túto možnosť nevyužijú, navštívia sčítací komisári opäť a požiadajú ich o vyplnenie sčítacích tlačív v listinnej podobe.

Z poznatkov európskych štatistikov vyplýva, že využitie internetu na sčítanie môže zvýšiť kvalitu získaných štatistických údajov tým, že umožní sčítať vybrané skupiny obyvateľstva. Viaceré krajiny uvádzali v minulosti napríklad problémy so sčítaním mladých ľudí a osôb bývajúcich v priestoroch, kde je prístup zakázaný. Predpokladá sa tiež, že **vyplnenie sčítacieho tlačiva prostredníctvom internetu by viac** ako vypĺňanie sčítacieho tlačiva v listinnej podobe **mohlo vyhovovať niektorým zdravotne postihnutým osobám**. Uvidíme, čo z týchto predpokladov potvrdí prvé elektronické sčítanie obyvateľov, domov a bytov v Slovenskej republike.

Rozhodujúci okamih sčítania

Sčítanie sa vykoná na celom území Slovenskej republiky k 21. máju 2011.

Rozhodujúcim okamihom sčítania **je polnoc z piatka 20. mája 2011 na sobotu 21. mája 2011**, ku ktorému sa zisťujú údaje uvedené v zozname.

Všetky udalosti, akými sú narodenie dieťaťa, úmrtie, sobáš, sťahovanie, zmena zamestnania a pod., ktoré sa udejú do polnoci 20. mája 2011, budú občania zapisovať do sčítacích formulárov. Všetky udalosti, ktoré sa udejú po polnoci 20. mája 2001, budú už predmetom zisťovania v ďalšom sčítaní.

Čas sčítania

Čas sčítania je doba, počas ktorej sa sčítanie vykoná.

Vláda Slovenskej republiky svojím nariadením ustanovila čas sčítania **od 13. mája 2011 do 6. júna 2011**. Formuláre v listinnej podobe sa budú vyplňať **od 21. mája 2011 do 6. júna 2011**. Údaje v elektronickej forme sa budú zisťovať **od 21. mája 2011 do 29. mája 2011**.

Čas sčítania je obdobie, počas ktorého sčítací komisári budú navštevovať všetky domácnosti vo svojom sčítacom obvode a uskutočnia zber údajov. Pred rozhodujúcim okamihom sčítací komisári rozdajú vo všetkých domácnostiach vo svojom sčítacom obvode sčítacie tlačivá, poučia obyvateľov o spôsobe ich vyplnenia a pod.

Po rozhodujúcom okamihu sčítania sčítací komisári zozbierajú vyplnené tlačivá. Obyvateľov, ktorí sa budú chcieť sčítať elektronicky, ale nakoniec túto možnosť nevyužijú, navštívia sčítací komisári opäť, aby ich požiadali o vyplnenie sčítacích tlačív v listinnej podobe.

Sčítací komisár pred rozhodujúcim okamihom sčítania navštívi všetky domácnosti vo svojom sčítacom obvode, kde rozdá sčítacie tlačivá, poučí obyvateľov o spôsobe ich vyplnenia a pod.

Obyvatelia vyplnia sčítacie tlačivo podľa stavu k rozhodujúcemu okamihu sčítania, t. j. k polnoci 20. mája 2011. Sčítacie tlačivo je možné vyplniť v listinnej alebo elektronickej forme.

Sčítací komisár po rozhodujúcom okamihu sčítania navštívi opäť všetky domácnosti vo svojom sčítacom obvode a vyzbiera vyplnené tlačivá, resp. zistí, kto z obyvateľov v jeho sčítacom obvode sa sčítal elektronicky.

Sčítacie tlačivo

Sčítacie tlačivo je štatistický formulár v listinnej podobe alebo elektronickej forme.

Sčítacie tlačivá sa okrem štátneho jazyka vyhotovujú aj v jazyku maďarskom, rómskom, rusínskom a ukrajinskom v listinnej forme a v elektronickej forme a v jazyku anglickom v elektronickej forme.

Každá domácnosť bude požiadaná o vyplnenie tlačív – **A. Údaje o obyvateľovi** (podľa počtu členov domácnosti) a **B. Údaje o byte**. V rodinných domoch obyvatelia vyplnia aj formulár **C. Údaje o dome**. V bytových domoch vyplnia formuláre C. Údaje o dome vlastníci domov, prípadne správca domu alebo organizácia spravujúca prevažnú časť domu. Občania sú povinní poskytnúť všetky údaje pravdivo. Údaje sa budú zisťovať osvedčenou **metódou samosčítania**, keď obyvatelia sami vyplňajú sčítacie tlačivá, čo zabezpečí objektivitu zistených údajov, urýchli činnosti s ich zisťovaním a uľahčí prácu sčítacích komisárov.

Bez súhlasu obyvateľov bytu sčítací komisár nemôže vstúpiť do bytu a sčítacie tlačivá mu môžu obyvatelia odovzdať pri dverách bytu.

Sčítací obvod

Obec sa člení na sčítacie obvody.

Sčítacím obvodom bude obec, mesto, mestská časť alebo časť obce, v ktorej sa vykoná sčítanie.

Územie obcí sa rozdelí podľa vopred určených kritérií (počet obyvateľov a počet bytov) na sčítacie obvody, v ktorých vykonajú sčítanie sčítací komisári. Počet sčítacích obvodov musí bezo zvyšku pokryť celé územie obce, musí rešpektovať hranice obcí a zohľadňovať jej členenie na časti obce, základné sídelné jednotky a hranice katastrov obcí.

Príloha č. 1

k opatreniu č. 438/2010 Z. z.

ZÁKLADNÉ ZNAKY A ŠTRUKTÚRA ZISŤOVANÝCH ÚDAJOV O OBYVATEĽOCH, DOMOCH A BYTOCH UVEDENÝCH V ZOZNAME, KTORÝ TVORÍ PRÍLOHU ZÁKONA

I. ÚDAJE O OBYVATEĽOCH

1. Miesto trvalého pobytu alebo obvyklého bydliska:

a) miesto obvyklého bydliska

1. zhodné s trvalým pobytom,
2. inde v Slovenskej republike (SR)
obec alebo mestská časť,
okres,
3. v zahraničí

štát,

b) pobyt v zahraničí a rok prisťahovania do SR

1. nie,
 2. áno,
- štát,

rok posledného príchodu do SR.

2. Pohlavie:

muž,

žena.

3. Dátum narodenia:

deň,

mesiac,

rok.

4. Rodinný stav:

slobodný, slobodná,

rozvedený, rozvedená,

ženatý, vydatá,

vdovec, vdova.

5. Štát a miesto narodenia:

a) v SR

obec alebo mestská časť,

okres,

b) v zahraničí

štát.

6. Štátna príslušnosť:

SR,

bez štátnej príslušnosti,

iná.

7. Prechádzajúce miesto pobytu, dátum a dôvod prisťahovania do súčasného miesta pobytu:

a) predchádzajúce miesto pobytu

1. miesto pobytu nezmenené,
2. v SR,
obec alebo mestská časť,
okres,
3. v zahraničí,
štát,

b) dátum prisťahovania do súčasného miesta pobytu

mesiac,

rok,

c) dôvod prisťahovania do súčasného miesta pobytu

bytový,
rodinný,
zamestnanie,
podnikanie,
štúdium,
iný.

8. Vzťahy medzi členmi domácnosti:

osoba na čele bytovej domácnosti,
manžel, manželka,
druh, družka alebo partner, partnerka,
syn, dcéra,
zať, nevesta,
vnuk, pravnuk,
otec, matka,
svokor, svokra,
iný príbuzný,
cudzia osoba, podnájomník.

9. Súčasná ekonomická aktivita:

pracujúci,
pracujúci dôchodca,
osoba na materskej dovolenke,
osoba na rodičovskej dovolenke,
nezamestnaný,
študent strednej školy,
študent vysokej školy,
osoba v domácnosti,
dôchodca,
príjemca kapitálových príjmov,
dieťa do 16 rokov (narodené po 20. 5. 1995),
iná.

10. Zamestnanie:

slovný opis zamestnania.

11. Postavenie v zamestnaní:

zamestnanec,
podnikateľ so zamestnancami,
podnikateľ bez zamestnancov,
člen družstva (zamestnaný),
vypomáhajúci (neplatený) člen domácnosti v rodinnom podniku,
iné.

12. Odvetvie economickej činnosti:

a) názov zamestnávateľa,
b) sídlo zamestnávateľa,
obec alebo mestská časť,
okres,
štát.

13. Miesto výkonu zamestnania:

obec alebo mestská časť,

okres,

štát.

14. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie:

základné,

učňovské (bez maturity),

stredné odborné (bez maturity),

úplné stredné učňovské (s maturitou),

úplné stredné odborné (s maturitou),

úplné stredné všeobecné,

vyššie odborné vzdelanie,

vysokoškolské bakalárske,

vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské,

vysokoškolské doktorandské,

bez školského vzdelania.

15. Študijný odbor:

slovný zápis študijného odboru.

16. Miesto školy, vysokej školy alebo univerzity:

obec alebo mestská časť,

okres,

štát.

17. Spôsob dopravy do zamestnania, do školy:

a) periodicita dochádzky

denne,

inak ako denne,

nedochádza,

b) prevažujúci spôsob dopravy

osobné auto,

vlak,

autobus (nie MHD),

MHD,

pešo,

iný,

c) trvanie cesty

zapiše sa počet minút.

18. Počet živonarodených detí (iba ženy):

číselný údaj.

19. Rok uzavretia súčasného manželstva:

číselný údaj.

20. Národnosť:

slovenská, chorvátska,

maďarská, srbská,

rómska, ruská,

rusínska, židovská,

ukrajinská, moravská,

česká, bulharská,

nemecká, iná.

poľská,

21. Materinský jazyk:

slovenský, nemecký,
maďarský, poľský,
rómsky, chorvátsky,
rusínsky, jidiš,
ukrajinský, bulharský,
český, iný.

22. Najčastejšie používaný jazyk:

a) na verejnosti

materinský,

iný,

b) v domácnosti

materinský,

iný.

23. Náboženské vyznanie:

Rímskokatolícka cirkev,

Evanjelická cirkev augsburského vyznania,

Gréckokatolícka cirkev,

Reformovaná kresťanská cirkev,

Pravoslávna cirkev,

Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia,

Evanjelická cirkev metodistická

Kresťanské zbory,

Apoštolská cirkev,

Bratská jednota baptistov,

Cirkev adventistov siedmeho dňa,

Cirkev bratská,

Ústredný zväz židovských náboženských obcí,

Starokatolícka cirkev,

Cirkev československá husitská,

Novoapoštolská cirkev,

Bahájske spoločenstvo,

Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní,

bez vyznania,

iné.

24. Počítačová znalosť:

a) práca s textom

áno,

nie,

b) práca s tabuľkami

áno,

nie,

c) práca s elektronickou poštou (email)

áno,

nie,

d) práca s internetom

áno,

nie.

II. ÚDAJE O BYTOCH

25. Forma vlastníctva bytu:

vlastný byt v bytovom dome,
byt vo vlastnom rodinnom dome,
obecný byt,
služobný byt,
družstevný byt,
byt v nájme,
byt v bezplatnom užívaní,
iná.

26. Obývanosť bytu:

a) obývaný,
b) neobývaný
z dôvodu zmeny vlastníka,
určený na rekreáciu,
uvoľnený na prestavbu,
nespôsobilý na bývanie,
po kolaudácii,
v dedičskom alebo súdnom konaní,
z iných dôvodov,
c) ubytovanie mimo bytu (druh ubytovania).

27. Podlahová plocha bytu:

celková podlahová plocha bytu v m²,
podlahová plocha kuchyne v m².

28. Obytná plocha bytu:

podlahová plocha obytných miestností v m².

29. Počet obytných miestností v byte:

číselný údaj.

30. Poloha bytu v dome:

a) poloha bytu v dome
suterén alebo pivnica,
prízemie,
poschodie (číselný údaj),
b) bezbariérový prístup k bytu
áno,
nie.

31. Zásobovanie vodou:

vodovod v byte zo spoločného zdroja,
vodovod v byte z vlastného zdroja,
vodovod mimo bytu,
bez vodovodu.

32. Teplá voda:

mimo bytu (kotolňa, tepláreň),
vlastné ústredné kúrenie,
elektrický bojler alebo prietokový ohrievač,
plynový bojler alebo prietokový ohrievač,

solárny ohrev,
iný zdroj,
bez teplej vody.

33. Záchod:

v byte,
mimo bytu,
bez splachovacieho záchoda.

34. Kúpeľňa:

v byte,
mimo bytu,
bez kúpeľne alebo sprchovacieho kúta.

35. Typ kúrenia:

ústredné kúrenie diaľkové,
ústredné kúrenie lokálne,
etážové kúrenie,
samostatné vykurovacie teleso,
iný,
bez kúrenia.

36. Zdroje energie používané na vykurovanie:

plyn,
elektrina,
solárna energia,
kvapalné palivo,
pevné palivo,
iný,
žiadny.

37. Klimatizácia:

áno,
nie.

38. Kuchyňa:

kuchyňa,
kuchynský kút,
spoločná kuchyňa,
bez kuchyne.

39. Pripojenie na telefón a internet:

a) pripojenie na pevnú telefónnu linku

áno,
nie,

b) prístup na internet

áno,
nie.

40. Vybavenosť domácnosti (mobilný telefón, osobný počítač, auto):

a) mobilný telefón

áno,
nie,

b) osobný počítač alebo notebook

áno,
nie,

c) osobné auto

áno,

nie.

III. ÚDAJE O DOMOCH

41. Typ domu:

a) rodinný dom

samostatný,

dvojdóm,

radový,

b) bytový dom,

c) internát, študentský domov,

d) cirkevná inštitúcia,

e) domov sociálnych služieb,

f) domov dôchodcov, penzión,

g) ubytovacie zariadenie bez bytu,

h) iný.

42. Obývanosť domu:

a) obývaný,

b) neobývaný

z dôvodu zmeny vlastníka,

určený na rekreáciu,

uvoľnený na prestavbu,

nespôsobilý na bývanie,

po kolaudácii,

v dedičskom alebo súdnom konaní,

z iných dôvodov.

43. Forma vlastníctva domu:

fyzická osoba,

štát,

obec,

iná právnická osoba,

cirkev,

zahraničný vlastník,

kombinácia vlastníkov,

iná.

44. Obdobie výstavby:

pred rokom 1919,

1919 – 1945,

1946 – 1960,

1961 – 1970,

1971 – 1980,

1981 – 1990

1991 – 2000,

2001 – 2005,

2006 – 2009,

2010 a neskôr.

45. Obdobie rekonštrukcie:

pred rokom 1980,

1980 – 1990,

1991 – 1995,

1996 – 2000,

2001 – 2005,

2006 – 2009,

2010 a neskôr,

bez rekonštrukcie.

46. Počet podlaží v dome:

číselný údaj.

Čiastka 162 Zbierka zákonov č. **438**/2010 Strana 3595

47. Počet bytov v dome:

číselný údaj.

48. Materiál nosnej konštrukcie domu:

tehly (tvárnice, tehlové bloky),

nepálené tehly,

stenové panely,

kameň a tehly,

kameň,

drevo,

iný.

49. Typ vodovodnej prípojky:

a) v dome

z verejnej siete,

vlastná,

b) mimo domu

z verejnej siete,

vlastná,

c) bez prípojky.

50. Typ kanalizačného systému:

septik (žumpa),

prípojka na kanalizačnú sieť,

domáca čistička odpadových vôd,

bez kanalizácie a septika.

51. Tepelná izolácia domu:

áno,

čiastočná,

nie.

52. Plynová prípojka:

áno,

nie.

Mgr. Zamkovský Matej

predseda mestskej komisie pre sčítanie